

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/133/2023
Identifikačné číslo spisu:	8118200146
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8118200146.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a JUDr. Aleny Adamcovej, v spore žalobcu: H. D., narodený I., bytom B., právne zastúpený advokátom JUDr. Ladislavom Riedlom, so sídlom Prešov, Slovenská 46, proti žalovaným: 1/ F. L., narodená I., bytom J. a 2/ H. L., narodený I., bytom R., o zaplatenie 15.090 eurs prísl., vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8C/1/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. novembra 2020 sp. zn. 18Co/14/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred súdom prvej inštancie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. decembra 2018 č. k. 8C/1/2018-70 v spojení s opravným uznesením zo 6. februára 2019 č. k. 8C/1/2018-85

- vo výroku I. uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.416 eur formou mesačných splátok vo výške 50 eur splatných vždy k 25. dňu v mesiaci, počnúc právoplatnosťou rozsudku pod následkom straty výhody splátok v prípade neplatenia;

- vo výroku II. uložil žalovanej 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1.934,31 eur formou mesačných splátok vo výške 40 eur splatných vždy k 25. dňu v mesiaci, počnúc právoplatnosťou rozsudku pod následkom straty výhody splátok v prípade neplatenia;

- vo výroku III. uložil žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 122,03 eur formou mesačných splátok vo výške 10 eur splatných vždy k 25. dňu v mesiaci, počnúc právoplatnosťou rozsudku pod následkom straty výhody splátok v prípade neplatenia;

- vo výroku IV. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol;

- vo výroku V. uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanej 1/ trovy konania v rozsahu 42 %;

- vo výroku VI. uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému 2/ trovy konania v rozsahu 66 %.

2. Súd prvej inštancie aplikujúc § 657, § 658 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej ako „OZ“) dospel k záveru, že žaloba bola čiastočne dôvodná. V konaní nebolo sporné, že žalovaní si spoločne požičali od žalobcu sumu v celkovej výške 2.416 eur, preto na zaplatenie uvedenej sumy zaviazal súd oboch žalovaných.

3. Rovnako mal preukázané, že žalovaná 1/ si požičala, resp. prevzala od žalobcu sumu v celkovej výške 1.934,31 eur a žalovaný 2/ prevzal od žalobcu sumu v celkovej výške 122,03 eur. V tejto súvislosti konštatoval, že ak si požičiava jeden z manželov, je zo zmluvy o pôžičke zaviazaný len ten z manželov, ktorý zmluvu ako dlžník uzavrel. Z uvedeného dôvodu zaviazal samostatne žalovanú 1/ a žalovaného 2/ na vrátenie pôžičiek z jednotlivých zmlúv, ktoré uzavreli sami, a teda na vrátenie peňazí, ktoré prevzali oni osobne.

4. V súvislosti so zmluvou o pôžičke z 29. mája 2017 na sumu 12.142 eur súd zistil, že uvedená suma mala byť poskytnutá dlžníkom pred podpisom zmluvy, z čoho mu vyplynulo, že pri uzavretí predmetnej zmluvy nedošlo k odovzdaniu sumy v nej uvedenej; dôkazné bremeno odovzdania peňazí žalovaným v tomto prípade zaťažovalo žalobcu, ktorý však v konaní odovzdanie finančných prostriedkov vo výške rozdielu medzi žalovanou sumou a sumou uznanou žalovanými nepreukázal a nepreukázal ani to, že by v rozhodnom období (október 2015 - február 2017) vôbec disponoval s uvedenou finančnou čiastkou.

5. Súd prvej inštancie dodal, že zmluva o pôžičke z 29. mája 2017 na sumu 12.162 eur nebola podpísaná žalovanými, preto k jej uzavretiu vôbec nedošlo, rovnako žalovaná 1/ neuzavrela ani zmluvu z 5. júna 2017 o pôžičke v sume 12.402 eur (12.362 eur + 40 eur), nakoľko ju nepodpísala.

6. Súd taktiež nepriznal žalobcovi voči žalovanému 2/ sumu vo výške 40 eur, nakoľko táto bola poskytnutá jeho bratovi. Z uvedeného dôvodu súd rozdiel medzi žalovanou sumou vo výške 14.475 eur a sumou, na zaplatenie ktorej zaviazal žalovaných, zamietol.

7. V súvislosti s výškou úrokov pri zmluve o pôžičke prvoinštančný súd poukazujúc na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka uviedol, že dojednanie úrokov pri peňažnej pôžičke v neprimeranej výške je v rozpore s dobrými mravmi, preto žalobcovi odplatu zo zmlúv zo 7. septembra 2017, 8. septembra 2017 a 10. decembra 2017 nepriznal.

8. So zreteľom na výšku dlhov a na sociálne pomery žalovaných umožnil v zmysle § 232 ods. 4 CSP žalovaným uhradiť dlh v splátkach, keďže dané povolenie nebolo škodlivé pre veriteľa a likvidačné na dlžníkov. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP.

II.

Konanie o odvolaní

9. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) po odvolaniach žalobcu a žalovanej 1/ rozsudkom z 25. novembra 2020 č. k. 18Co/14/2020-356 rozsudok súdu prvej inštancie (v odvolaní napadnutej časti) potvrdil, konanie o odvolaní žalovanej 1/ zastavil, nakoľko žalovaná zobrala svoje odvolanie späť a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

10. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie dôsledne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil a postupoval v súlade s ustálenou súdnou praxou, keď žalovaná 1/ a žalovaný 2/ neuznali pôžičku vo výške 12.402 eur, pričom zo strany žalobcu nebolo unesené dôkazné bremeno na preukázanie pôžičky v požadovanej sume.

11. V súvislosti s odvolacou námietkou žalobcu, že prvoinštančný súd nevykonával všetky žalobcom navrhnuté dôkazy a poskytol žalovaným 1/ a 2/ neprimerané výhody, odvolací súd poukázal na ustanovenie § 120 CSP, v zmysle ktorého je súd oprávnený rozhodnúť, ktorý z označených dôkazov

vykoná, pričom nie je viazaný návrhmi účastníkov konania na vykonanie dôkazov a v zásade nemusí vykonať tie dôkazy, ktorými majú byť preukázané skutočnosti, ktoré sú pre posúdenie uplatňovaných nárokov nerozhodné a právne bezvýznamné (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 304/2015); nevykonaním označených dôkazov - prehrávkou nahrávky rozhovoru medzi žalobcom a žalovaným 2/ a výsluch svedka, ktoré mali svedčiť o negatívnom vzťahu žalovaného 2/ k žalobcovi, nebola porušená zásada na spravodlivý proces. Súd prvej inštalácie vyhodnotil navrhované dôkazy a dospel k záveru, že tieto nie sú rozhodujúcim dôkazom pri rozhodovaní o žalobe na vrátenie pôžičky, postup súdu prvej inštalácie bol preto legitímny. S ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania, keď žalovaná 1/ neuznala pôžičku vo výške 12.402 eur, rovnako ako žalovaný 2/, zo strany žalobcu nebolo unesené dôkazné bremeno na preukázanie pôžičky v požadovanej sume, a to napriek predloženým zmluvám o pôžičke z 28. 05. 2017 a 05. 06. 2017 (aj keď žalobca tvrdí, že ide o totožnú sumu, navyšujú o ďalšiu požičanú sumu), ktoré sú prepisované a nezrozumiteľné. Prvoinštalčný súd dospel k záveru, že dané dôkazy neboli rozhodujúce pri rozhodovaní o žalobe na vrátenie pôžičky - namietaným postupom súdu prvej inštalácie nebolo porušené právo žalobcu na spravodlivý proces.

12. Rovnako správny bol podľa odvolacieho súdu aj výrok prvoinštalčného súdu o trovách konania, keďže žalobca mal v konaní len čiastočný úspech.

13. Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd postup prvoinštalčného súdu za vecne správny, preto jeho rozhodnutie podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP potvrdil.

III.

Dovolanie žalobcu

14. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v rozsahu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštalácie o zamietnutí časti žaloby, podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolanie podal z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, hoci toto ustanovenie výslovne neuviedol.

15. Za nesprávny procesný postup, ktorý mal žalobcovi znemožniť uskutočnenie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) označil nesprávne vyhodnotenie dokazovania a nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, majúce za následok jeho arbitrárnosť a nepresvedčivosť.

16. Podľa dovolateľa súd vyhodnotil nepopreté skutkové tvrdenia zásadne odlišným spôsobom, nezodpovedajúcim vykonanému dokazovaniu, keď súd prvej inštalácie v bode 28. svojho rozsudku uviedol, že žalovaná 1/ nepodpísala zmluvu z 5. júna 2017, čo je v rozpore so skutočnosťou, lebo jej podpis bol na zmluve jasne uvedený, dokonca dvakrát; odvolací súd však k tejto odvolacej námietke nezauljal žiadny postoj. Odvolací súd sa k odvolaním napadnutej časti rozsudku súdu prvej inštalácie vyjadril pomerne stručne tak, že „S ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania, za situácie, že žalovaná 1/ neuznala pôžičku vo výške 12.402 eur, rovnako ako žalovaný 2/, zo strany žalobcu nebolo unesené dôkazné bremeno na preukázanie pôžičky v požadovanej sume, napriek predloženým zmluvám o pôžičke z 28. 05. 2017 a 05. 06. 2017 (aj keď žalobca tvrdí, že ide o totožnú sumu, navyšujú o ďalšiu požičanú sumu), ktoré sú prepisované a nezrozumiteľné.“

17. Dovolateľ ďalej namietol, že vznik zmluvného záväzku medzi stranami sporu preukázal podpísanou zmluvou, čo žalovaný účinne nepoprel, pričom odvolací súd náležite nezdôvodnil, ako inak ako podpísanou zmluvou mal dovolateľ preukázať reálne odovzdanie finančných prostriedkov. Z hmotnoprávneho hľadiska nie je rozhodné, či žalovaný uznali nárok, ak žalobca disponuje zmluvami o pôžičke. Ak je v zmluve podpisom potvrdené prevzatie finančných prostriedkov zo strany dlžníka, pre veriteľa by bolo šikanózne a neprimerané, aby preukazoval odovzdanie finančných prostriedkov aj inak ako písomnou zmluvou obsahujúcou potvrdenie.

18. Podľa dovolateľa je rozhodnutie odvolacieho súdu arbitrárne z dôvodu, že odvolací súd bez

náležitého zdôvodnenia uviedol, že zmluvy o pôžičkách z 28. mája 2017 a 5. júna 2017 boli prepisované a nezrozumiteľné, pričom súd prvej inštancie vo svojom rozsudku danú skutočnosť nekonštatoval.

19. Na základe uvedených skutočností dovolateľ žiadal, aby súd rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti zrušil.

20. Žalovaní sa k dovolaniu nevyjadrili.

IV.

Konanie o dovolaní

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj predpoklady prípustnosti dovolania.

22. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu, a to z akýchkoľvek hľadísk (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

23. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

24. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (pozri sp. zn. 1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017). Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti.

25. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 438 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak (odsek 1). Na dovolacie konanie sa nepoužijú ustanovenia o pristúpení subjektov, o zmene a späťvzati žaloby a o vzájomnej žalobe (odsek 2).

Podľa § 124 ods. 1 CSP každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu.

26. Dovolateľ v dovolaní neoznačil dovolací dôvod uvedením ustanovenia § 420 CSP, resp. § 421 CSP. Dovolací súd, postupujúc v zmysle § 438 CSP v spojení s § 124 ods. 1 CSP mal z obsahu dovolania za to, že uplatňuje dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1, 2 CSP).

Podľa § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

Podľa § 442 CSP dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

27. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu, ktorý zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných ústavou. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (sp. zn. 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018).

28. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

29. Pokiaľ dovolateľ nedostatok riadneho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu videl v tom, že odvolací súd nedal odpovede ani na elementárne otázky položené odvolaním, tieto otázky v dovolaní nekonkretizoval napriek tomu, že v zmysle § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie, resp. pred odvolacím súdom.

30. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ v rámci dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP de facto namieta nesprávne vyhodnotenie zmluvy o pôžičke z 05. 06. 2017 ako nepodpísanej žalovanou 1/, čo je podľa neho v priamom rozpore so skutočnosťou, lebo zmluva je žalovanou 1/ podpísaná až dvakrát; v tejto súvislosti namieta i nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu.

Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04).

31. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalovaní 1/ a 2/ popreli existenciu pôžičky v žalobcom uvádzanej výške, a existenciu pôžičky potvrdili v oveľa nižšej sume (body 9. až 14.), z čoho vyvodil záver o povinnosti žalovaných 1/ a 2/ tak ako uviedol vo výrokoch I. až III., dovolaním nenamietaných. Vo vzťahu k zmluve z 05. 06. 2017 v bodoch 16., 27. a 28. odôvodnenia jeho rozsudku uviedol: „čo sa týka pôžičky vo výške 12.362 eur, tak kópia tretej strany zmluvy priloženej k žalobe nekorešponduje s originálom, keďže podľa originálu mala byť podpísaná 05. 06. 2017, pričom podpis na origináli taktiež nepatrí žalovanej 1/, nakoľko sa nezhoduje s jej podpismi na iných listinách, resp. na potvrdení o vyplatení sumy Western Unionom“, a v tej súvislosti v bodoch uviedol, že „žalovaná 1/ neuzavrela ani zmluvu o pôžičke z 05. 06. 2017 na sumu 12.402 eur (12.362 eur + 40 eur), nakoľko ju nepodpísala. Pri tejto zmluve je zároveň potrebné poukázať aj na to, že uvedená zmluva mala byť uzavretá s odstupom len 8 dní od zmluvy z 28. 05. 2017 znejúcej na sumu 12.142 eur, pričom žalobca v žalobe uviedol, že žalovaným požičal celkovo 15.090 eur, t. j. podstatne menej než je súčet súm uvedených v týchto dvoch zmluvách.“

V bodoch 17., 25. až 27. súd prvej inštancie uviedol, že: „žalovaní podpísali zmluvu o pôžičke z 28. 05. 2017, predmetom ktorej mala byť pôžička v celkovej výške 12.142 eur, ktorá mala byť poskytnutá žalovaným pred jej podpisom v hotovosti, pričom podpisy na nej následne preškrtili. V zmluve jej ďalej uvedené, že dlžníci vrátia požičanú sumu s úrokom 10 % v splátkach po 400 eur mesačne, pričom prvá splátka mala byť splatná dňa 10. 06. 2017“, keď „z čl. II. zmluvy o pôžičke z 28. 05. 2017 na sumu 12.142 eur súd zistil, že uvedená suma mala byť poskytnutá dlžníkom pred podpisom tejto zmluvy, z čoho teda vyplýva, že pri uzavretí predmetnej zmluvy nedošlo k odovzdaniu sumy v nej uvedenej. Dôkazné bremeno odovzdania peňazí žalovaným v tomto prípade zaťažuje žalobcu. Žalobca však v konaní nepreukázal odovzdanie finančných prostriedkov vo výške rozdielu medzi žalovanou sumou a sumou uznanou žalovanými, a ani tú skutočnosť, že v rozhodnom období (október 2015 - február 2017) vôbec disponoval s uvedenou finančnou čiastkou (napr. výpisom z účtu). Súd preto rozdiel medzi žalovanou sumou vo výške 14.475 eur a sumou, na zaplatenie ktorej zaviazal žalovaných, zamietol. Okrem uvedeného je potrebné dodať, že čo sa týka zmluvy o pôžičke z 29. 05. 2017 na sumu 12.162 eur, tak k jej uzavretiu vôbec nedošlo, keďže nebola podpísaná žalovanými.“

32. Odvolací súd považoval postup súdu prvej inštancie a jeho rozhodnutie vo vzťahu k zamietnutiu žaloby v prevyšujúcej časti (výrok IV.) i k rozhodnutiu o nároku na náhradu trov konania (výroky V., VI.) za správny a potvrdil ho postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, t. j. v odôvodnení sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez potreby doplnenia ďalších dôvodov na zdôraznenie jeho správnosti.

33. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné posudzovať v kontexte s dôvodmi uvedenými v rozsudku okresného súdu, s ktorým vytvára organickú (kompletizujúcu) jednotu, keďže prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

34. Z obsahu dovolania žalobcu vyplýva aj jeho nesúhlas s postupom odvolacieho súdu, v dôsledku ktorého nemal dostať odpovede na jeho odvolaciu argumentáciu, týkajúcu sa podpisov na zmluve o pôžičke, keď záver súdov, že neunesol dôkazné bremeno o preukázaní poskytnutia pôžičky v požadovanej sume a konštatovanie odvolacieho súdu o predložení prepisovaných a nezrozumiteľných zmlúv označil za nesprávne.

35. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu dovolací súd nie je oprávnený, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci dovolací súd nezistil.

36. Nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov, ktoré dovolateľ naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Uvedenú dovolaciu námietku bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v danom prípade súdu prvej inštancie. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000), ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli a treba ich považovať za naďalej aktuálne. Preto nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval ústavný súd a nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

37. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020 a sp. zn. 1Cdo/213/2019, 2Cdo/190/2019, 3Cdo/168/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 6Cdo/33/2020, 7Cdo/308/2019, 8Cdo/152/2018).

38. Dovolací súd dospel k záveru, že z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov odvolací súd vychádzal, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd a ako tieto úvahy posudzoval odvolací súd. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie (posudzované v kompletizujúcej jednote s rozsudkom odvolacieho súdu) je dostatočné, logicky, zrozumiteľne a presvedčivo odôvodňujúce záver o nepreukázaní existencie pôžičky v žalobcom uplatňovanej výške, keď súd prvej

inštancie sa dostatočne a zrozumiteľne vysporiadal s otázkou podpisu žalovanej 1/ na zmluve z 28. 05. 2017, resp. 05. 06. 2017. Okolnosť, že odvolací súd uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia, že zmluvy o pôžičkách z 28. 05. 2017, resp. 05. 06. 2017 „sú prepisované a nezrozumiteľné“, nemeňte podstatu posúdenia veci súdom prvej inštancie, ktoré odvolací súd považoval za správne. Námietku nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu preto dovolací súd nepovažoval za dôvodnú; odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu (v kompletizujúcej jednote s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie) považoval za dostatočné, presvedčivé a logicky odôvodnené, vysporiadajúce sa tak s argumentáciou žalobcu ako aj žalovaných a vyplývajú z neho i právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení. Žalobcovi tak nebola odňatá možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti jeho rozhodnutiu súdu v rámci využitia mimoriadnych opravných prostriedkov. Nesúhlas strany sporu, resp. jej polemika s vyhodnotením skutkových zistení a odôvodnením súdneho rozhodnutia dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá.

39. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzavrel, že dovolateľ neopodstatnene namietal, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté zmätočnosťou vadou vyplývajúcou z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, preto jeho dovolanie zamietol podľa § 448 CSP.

40. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd tak, že ich žalovaným ako úspešnej strane v dovolacom konaní nepriznal vzhľadom na to, že boli v dovolacom konaní nečinní a z obsahu spisu vyplynulo, že im trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

41. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.